

- **Secretariaat Historische Kring Heemskerk:**
Postbus 46, 1960AA Heemskerk
- **E-mail:** secretaris@historischekringheemskerk.nl
- **Website:** www.historischekringheemskerk.nl
- **Historisch Huis:** Anthonie Verherentstraat 5/2A, 1961 GD Heemskerk
(0251- 252658)

Uitnodiging

voor de najaarsledenvergadering
Historische Kring Heemskerk
op **woensdagavond 20 november 2019**
in de Jansheeren, Maltezerplein 1,
aanvang 20.00 uur, zaal open om 19.30 uur

AGENDA:

1. Opening door voorzitter Henk Engel en mededelingen
2. Begroting 2020
3. Bestuursverkiezing. Aftredend zijn secretaris Libbe van Dijk en de bestuursleden Joke Kranendonk en Jan Zweeris. Allen zijn herkiesbaar. Tot aan deze vergadering kunnen de leden (tegen)kandidaten voorstellen conform artikel 14, lid 1 van de statuten
4. Mogelijke vragen en nadere uitleg naar aanleiding van berichten in de Nieuwsbrief
5. Rondvraag
6. Presentatie Heemskring 62

PAUZE

PRESENTATIE:

De zoektocht naar Duncan Stubbs.

HKH-lid Piet Termes vertelt over de 15-jarige Engelse matroos Duncan Stubbs. Hij kwam om toen aan het begin van de Eerste Wereldoorlog drie Britse kruisers door Duitse onderzeeërs tot zinken waren gebracht. Bijna 1500 van de 2300 manschappen verloren het leven. Meer hierover elders in deze Nieuwsbrief. Piet vertoont ook een film die met deze zaak verband houdt.

Namens het HKH-bestuur, Libbe van Dijk, secretaris.

 VERSLAG VOORJAARSLEDENVERGADERING
 HISTORISCHE KRING HEEMSKERK VAN WOENSDAG 17 APRIL 2019.

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Henk Engel opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Secretaris Libbe van Dijk vermeldt de afmeldingen voor deze avond.

2. Verslag najaarsledenvergadering van 21 november 2018.

Er zijn geen op- of aanmerkingen op het verslag.

3. Jaarverslag secretaris

Er zijn geen op- of aanmerkingen op het verslag.

4. Financieel jaarverslag 2018

Penningmeester Hes Niesten geeft aan dat in de balans tijdens het drukproces een paar regels zijn weggevallen, vandaar dat een overzicht met *errata* beschikbaar is. Verder geeft hij een korte uitleg over de jaarrekening en het resultaat, waarbij vergelijking met begroting en 2017 niet goed mogelijk is door de kosten van de verhuizing in 2018. Daarnaast is in 2018 het Restauratiefonds ingesteld. André Hultink vraagt waarom er gebruik wordt gemaakt van twee banken. Dit i.v.m. de extra kosten van een tweede bankrekening. De reden dat ook de Rabobank wordt gebruikt, is dat hierdoor een bijdrage vanuit de Rabo-fietsdag wordt verkregen. De heer Henri Numan vraagt naar het verschil in schoonmaakkosten. In het gebouw aan de Kerklaan werd door een professioneel bedrijf het schoonmaakonderhoud uitgevoerd. Nu worden de kosten van gang en toiletten gedeeld met café Lokaal en wordt het schoonmaakonderhoud in onze ruimte uitgevoerd door onze vrijwilliger, mevrouw Ria van Dijk. De heer Numan vraagt ook naar de benaming van twee posten, te weten 'Bestuurs- en organisatiekosten' en 'Organisatie- en bestuurskosten'. De heer Niesten geeft aan dat de post 'Bestuurs- en organisatiekosten' de rechtstreekse kosten van het bestuur en de vrijwilligers zijn. De post 'Organisatie- en bestuurskosten' betreft het totaal van de kosten rond het Historisch Huis.

5. Verslag Kascommissie

Penningmeester Niesten leest het verslag van de Kascommissie voor. Tevens geeft hij aan dat het financiële jaarverslag op grond van wettelijke voorschriften door alle leden van het HKH-bestuur zal worden ondertekend. De heer

Hoobroeckx vraagt of de kascommissie nog suggesties heeft gedaan. Mevrouw Sant-Munnik geeft aan dat dat niet nodig is. Vervolgens vraagt voorzitter om décharge van de penningmeester voor de uitvoering van het gevoerde financiële beleid. De aanwezige leden doen dit door een warm applaus voor de penningmeester. Vervolgens vraagt voorzitter voor décharge van het bestuur voor het financiële beleid. Ook het bestuur krijgt hiervoor applaus.

6. Benoeming Kascommissie

Mevrouw Y. Sant-Munnik stopt. Voor de ontstane vacature stelt de heer H. Numan zich beschikbaar. De aanwezigen stemmen hiermee in. De kascommissie voor de rekening en verantwoording 2019 bestaat uit de heren J.S. Duin, L. de Pee en H. Numan.

7. Bestuursverkiezing

Voorzitter wil eerst aandacht besteden aan het afscheid van Aart Andeweg als bestuurslid en verhaalt daarbij hoe de HKH Aart zal missen als pre-communicatievertegenwoordiger. Daarnaast zijn bijdragen aan de Heemskerkse Courant, waarvoor Aart veel onderzoek heeft gedaan om de historie te verbinden met de hedendaagse ontwikkelingen. Ook wist Aart het bestuur 'scherp' te houden door prikkelende vragen te stellen. Aart was ook betrokken bij 'Toerisme en recreatie' van de gemeente Heemskerk. Aart heeft nu, zoals de slogan van de gemeente aangeeft 'Een Zee van Tijd', afschoon hij als HKH-lid als bestuurslid van de Heemsstichting aanblijft. Hierna ontvangt Aart uit handen van de voorzitter het beeldje 'Communication in balance' dat het belang van Aart voor de HKH perfect weergeeft. Vervolgens verhaalt Aart zelf over de 'tropen-jaren' bij de HKH, waarin hij vele functies en werkzaamheden heeft verricht, maar ook veel heeft geleerd. Hij eindigt met de wens dat de HKH een 'open' organisatie mag blijven en een gezicht naar buiten in verhalen, beelden en voorwerpen zal zijn. Ten slotte overhandigt hij een beker met de afbeelding van slot Assumburg uit 1730. Met de opdracht om uit te zoeken waarvoor en bij welke gelegenheden de gemeente deze beker heeft uitgegeven.

Hierna vraagt de voorzitter of de vergadering instemt met de benoeming van Co Rol. De ver-

gadering stemt daarmee in, waarmee Co bij acclamatie is gekozen als bestuurslid van de HKH. Hij zal de pr- en communicatietaken van Aart overnemen.

Vervolgens neemt de secretaris het woord. Hij trekt het boetekleed aan voor het verzuim van het gehele bestuur om bij dit agendapunt de herverkiezing van de voorzitter te vermelden. Hij vraagt de vergadering of er tegenkandidaten zijn voor Henk Engel. Er worden geen tegenkandidaten aangemeld, zodat het niet nodig is een extra ledenvergadering uit te roepen. Nu verzoekt de secretaris om instemming met de herverkiezing van Henk Engel. Dit gebeurt bij acclamatie. Henk Engel bedankt de aanwezigen voor hun vertrouwen.

8. Mogelijke vragen en nadere uitleg naar aanleiding van berichten in de Nieuwsbrief

Aart Andeweg geeft aan dat naast het wegvalen van enkele regels in de balans de data van de Open Monumentendagen 2019 foutief in de agenda staan. De juiste data zijn zaterdag 14 en zondag 15 september 2019. Daarna memoreert hij kort een aantal artikelen in de Nieuwsbrief, zoals Verhuizing naar de St. Mariaschool en de inrichting van het depot in het gebouw aan de Gerrit van Assendelftstraat 17A. Ook het Beleidsplan vanaf 2020 neemt een belangrijke plaats in in deze Nieuwsbrief.

9. Rondvraag

Piet Diemeer heeft veel waardering voor het bestuur en vrijwilligers van de Heemskring en belooft ze daarom met een bos tulpen. Waarvoor dank.

Voorzitter doet een oproep voor een conservator en curator voor het Museum Kennemerland en benadrukt dat dit gebeurt op grond van een goede samenwerking en het tot uiting brengen van het belang van het museum voor geheel Kennemerland.

10. Presentatie Heemskring 61

Ineke Broekhuizen geeft aan dat het artikel in Dagblad Kennemerland en de reeds bezorgde Heemskringen smetjes zijn die een volgende keer zullen worden voorkomen. Daarna geven Ineke Broekhuizen, Margriet Veken en Marjo Hoogewerf een presentatie van een aantal artikelen in deze Heemskring, waaronder dat over Frans Wiegmans en over Kopen en lenen vanaf 1557. Na de presentatie overhandigt Marjo Hoogewerf het eerste exemplaar aan Frans Wiegmans.

Na de pauze

Albert Jansen, preventiemedewerker Veiligheidsregio Kennemerland en vrijwilliger van de brandweerpost Heemskerk vertelt over de geschiedenis van de Heemskerkse brandweer vanaf het ontstaan in 1822 tot heden. Daarin komen de uitbreiding van de werkzaamheden aan bod, evenals de organisatorische inbedding in de veiligheidsregio Kennemerland. Naast de soms verschrikkelijke gebeurtenissen in de geschiedenis van de Heemskerkse brandweer komt ook de saamhorigheid van de leden van het korps ter sprake. Deze saamhorigheid en het delen van lief en leed kenmerkt dit vrijwilligerskorps.

De voorzitter bedankt na afloop van deze lezing iedereen voor zijn of haar inbreng.

IN ONS NIEUWE DEPOT KRIJGEN ALLE SPULLEN EEN VASTE PLEK

Na een lange zoektocht, samen met de gemeente, is een ruimte voor ons depot gevonden in de kelder van het gebouw Gerrit van Assendelftstraat 17A. De huurovereenkomst is ingegaan op 2 januari 2019. Vanaf dat moment is er door een groot aantal vrijwilligers gewerkt aan het verhuisklaar maken van alle objecten die zich nog in het gebouw Kerklaan 1 bevonden. Bert van Dijk heeft het opzetten van de benodigde stellingen in

de nieuwe ruimte voor zijn rekening genomen, waarna de verhuizing van deze objecten op woensdag 30 januari kon plaatsvinden. Na de verhuizing hebben, veelal dezelfde vrijwilligers geholpen om de objecten een voorlopige plek te geven in de stellingen. Gelukkig heeft Hans Gerritsma zich gemeld om de vele objecten te registreren en ze een definitieve plek te geven. Dit is een grote klus en voorlopig nog niet afgerond.

FINANCIËLE BEGROTING 2020

	UITGAVEN			ONTVANGSTEN		
	begroting 2020 €	begroting 2019 €	werkelijk 2018 €	begroting 2020 €	begroting 2019 €	werkelijk 2018 €
Kosten Nieuwsbrief	2.200	2.400	2.292			
Heemskring Kosten	11.000	10.000	10.310			
Kosten vaste uitgaven	13.200	12.400	12.602			
Kosten Schoonmaken	500	500	893			
Kosten huur (en energie)	3.000	2.700	2.625			
Huur externe opslag	3.500	3.000	-			
Huisvestingskosten	7.000	6.200	3.518			
Kosten Keuken	500	300	236			
Kosten Ledenvergaderingen	1.500	1.400	1.290			
Kosten Publiciteit	500	750	365			
Kosten verhuizing	-	2.000	2.794			
Bestuurs- en Organisatiekosten	2.000	2.000	3.482			
Organisatie-/bestuurskosten	4.500	6.450	8.167			
Contributies en Lidmaatschappen	200	200	260			
Kosten inventaris/afschrijvingen	2.000	3.000	807			
Kosten Verzekeringen	250	250	283			
Drukwerk en Kantoornodigheden	1.000	1.000	8			
Porti- en Vrachtkosten	1.250	1.250	1.100			
Algemene kosten	4.700	5.700	2.458			
Werkgroep Collectiebeheer	1.000	1.000	5.179			
Werkgroep Bibliotheek	150	100	233			
Werkgroep Fotografie	150	150	115			
Werkgroep Film / Video	250	250	75			
Werkgroep Genealogie	300	250	153			
Werkgroep Oud-Kadaster Heemskerk	500	350	83			
Werkgroep Educatie	250	250	-			
Werkgroep Rondleidingen	500	250	50			
Werkgroep Lezingen	1.000	1.500	396			
Werkgroep Redactie	100	100	98			
Werkgroep Exposities	1.000	2.500	-			
Automatiseringskosten	1.000	1.000	1.696			
Kosten Werkgroepen	6.200	7.700	8.078			
Totaal kosten	35.600	38.450	34.823			
Ontvangsten Contributie		29.500		1.500	35.600	
Waarderingssubsidie		1.653		-		
Bijdrage Gemeente Externe Opslag		3.307		1.500		
Ontvangen donaties exposities		-		-		
Ontvangen donaties rondleidingen en lezingen		1.000		1.500		
Verkopten Heemskring		250		-		
Overige verkopen		500		-		
Bankrente minus -kosten		(610)		-		
Ontvangsten minus rente		35.600		1.500	35.600	
Subsidie Open Monumentendag				1.500	732	721
Subsidie Kom in de Kas				-	-	-
Projectsubsidies				1.500	732	721
Kosten Open Monumentendag				1.500	732	512
Kosten Kom in de Kas				-	-	-
Projectkosten				1.500	732	512
Saldo projecten				-	-	209
Exploitatiesaldo				-	33.975	35.221
Totaal kosten	35.600	38.450	34.823	35.600	38.450	34.823

TOELICHTING OP DE BEGROTING 2020

Dit is de eerste begroting die wordt opgemaakt nadat onze verhuizing geheel is afgerond, waarmee de situatie is gestabiliseerd. Ten opzichte van de begroting 2019 zijn de begrote ontvangsten vooral hoger doordat nu bekend is dat de gemeente Heemskerk bij de subsidievaststelling rekening heeft gehouden met de extra huurkosten voor de externe opslag. Mede omdat er nu ook geen verhuiskosten meer opgenomen hoeven te worden, is de begroting in evenwicht opgesteld waar voor 2019 nog rekening werd gehouden met een gebudgetteerd tekort van € 4.475. Het jaar 2019 is weliswaar nog niet voorbij, maar de werkelijke cijfers tot nu toe geven geen aanlei-

ding nog een tekort te verwachten. Ook ten opzichte van de werkelijke cijfers over 2018 is een begroting voor 2020 in evenwicht verklaarbaar. In totaal zijn de begrote ontvangsten en kosten nagenoeg gelijk aan de werkelijkheid van 2018. In de begrote kosten voor 2020 heeft ten opzichte van de kosten in 2018 evenwel een verschuiving plaatsgevonden. Vooral incidentele kosten (verhuizing en kosten collectiebeheer) komen niet meer voor en konden elders in de begroting worden aangewend.

Heemskerk, september 2019

Hes Niesten, penningmeester

Krijgt Heemskerk een Panhuislaan en een Reewijkpark?

Regelmatig vraagt het gemeentebestuur van Heemskerk de HKH om advies bij de naamgeving van straten en dergelijke. Zo stelden wij voor om het straatje dat als gevolg van een nieuwbouwproject gaat ontstaan in de noordelijke hoek tussen Kleine Houtweg en Rijksstraatweg de naam Panhuislaan te geven. Die naam kan de herinnering levend houden aan de tijd dat in Heemskerk nog zout werd gewonnen uit zeewater. Wat ook afgeleid kan worden uit namen als Panhuisbos en Panhuiskroft (nu de tuin van de firma Henneman aan de Rijksstraatweg). Voor de waterpartij die zal ontstaan bij de noordelijkste van de drie torens in plan De

Slotvrouwe (tegenover Slot Assumburg) hebben we de naam Het Nauwe Veer voorgesteld. Gerard Castricum kwam tot deze suggestie na zorgvuldige bestudering van historische documenten. En voor de parkachtige omgeving van de wohntorens heeft het bestuur de naam Reewijkpark bij de gemeente ingediend. Omdat in dezelfde omgeving ooit een kasteel heeft gestaan dat Rietwijk of Reewijk werd genoemd. Reewijkpark dus, om misverstand met de Jan van Rietwijkstraat te voorkomen. Bij het ter perse gaan van deze Nieuwsbrief was nog niet bekend of de gemeente onze suggesties zal overnemen.

Co Rol

GEZOCHT: FOTO'S EN FILMS VAN DE MARIASCHOOL

Omdat de St. Mariaschool in 2020 honderd jaar bestaat, is de HKH naarstig op zoek naar foto's, zo mogelijk ook films over de school. Niet alleen uit de tijd dat het nog een katholieke meisjesschool was, maar ook uit later jaren, toen peuterspeelzaal Olleke Bolleke er gehuisvest was en de Kunstuitleen er onderdak vond. De foto's en eventueel films kunnen uit alle genoemde perioden dateren. Wie foto- of filmmateriaal ter bewerking wil afstaan (het blijft uw eigendom) kan dat op maandagmiddag of dinsdagavond langsbrengen bij de HKH. U kunt ook contact opnemen met de voorzitter van de HKH: voorzitter@historischekringheemskerk.nl.

BESTUURSVERKIEZING

Bestuursleden van de HKH hebben een zittingstermijn van 3 jaar. Voor Joke Kranendonk, Libbe van Dijk en Jan Zweeris eindigt deze termijn bij de najaarsledenvergadering 2019. Alle drie hebben aangegeven zich weer beschikbaar te stellen voor een termijn van drie jaar en zijn dus herkiesbaar. Het huidige bestuur ondersteunt deze kandidaatstelling.

Joke Kranendonk zal ook in de komende drie jaar als lid van het bestuur verantwoordelijk zijn voor Huisvesting, Markten (samen met Jan Zweeris), Genealogie, Educatie, vitrine in het gemeentehuis, Lezingen, beeldbank objecten en Oud Kadaster Heemskerk:

Libbe van Dijk zal de komende drie jaar weer als secretaris fungeren en is daarnaast verantwoordelijk voor Archeologie, het Regionaal overleg, Archief en de Open Kastelendag en Open Monumentendag;

Jan Zweeris zal als lid van het bestuur verantwoordelijk blijven voor markten (samen met Joke Kranendonk), Exposities en tentoonstellingen, Bibliotheek, vitrine in het Fort bij Veldhuis en Audio/video/film. Daarnaast zit Jan in het bestuur van de Heemstichting als vertegenwoordiger van de HKH.

Op grond van artikel 14, lid 1 van de statuten van de vereniging Historische Kring Heemskerk kunnen de leden tegenkandidaten voorstellen. Dit artikel luidt als volgt:

Artikel 14.

I. Tot aan de aanvang van de ledenvergadering kunnen door het bestuur of door ten minste een/ tiende gedeelte van het aantal leden kandidaten worden gesteld voor de functie van bestuurslid.

Aan een kandidaatstelling kan het bindend karakter worden ontnomen door een met ten minste twee/ derde van de uitgebrachte stemmen genomen besluit van de algemene vergadering.

Vindt geen kandidaatstelling plaats of besluit de ledenvergadering overeenkomstig het in de vorige zin gestelde om aan de kandidaatstelling het bindend karakter te ontnemen, dan is de ledenvergadering vrij in haar keus.

GULLE GEVERS MAAKTEN AANSCHAF MULTITOUCHTAFEL MOGELIJK

Kort na elkaar kreeg de Historische Kring Heemskerk twee bedragen toegezegd voor de aanschaf van de door ons zo vurig verlangde multitouchtafel in het gemeentehuis en een multitouchscreen (wandscherm) in ons eigen Historisch Huis. Samen zijn deze bedragen goed voor de definitieve aanschaf van beide apparaten. Als alles volgens plan is verlopen, is dat inmiddels gebeurd. Een multitouchtafel, zoals die in het gemeentehuis geplaatst gaat worden, is een aanraak-beeldscherm waarmee je informatie kunt ophalen over een groot aantal onderwerpen. In ons geval zal het uiteraard gaan om de geschiedenis van Heemskerk. Maar ook de Bibliotheek en het Cultuurhuis gaan er gebruik van maken. Het is voorts de bedoeling dat met behulp van de multitouchtafel een onderlinge uitwisseling mogelijk wordt met Museum Kennemerland.

Het wandscherm dat in het Historisch Huis geplaatst wordt, is mede bedoeld voor het projecteren van films en ander beeldmateriaal, maar heeft

daarnaast dezelfde functies als de multitouchtafel in het gemeentehuis.

Op 2 juni jl. zegde Stichting Basic Fund Lionsclub Castricum-Heemskerk ons een bedrag van € 2000 toe. Officieel bestaat de Lionsclub niet meer, maar een aantal leden is doorgegaan onder de naam 'Club Feertien'.

De stichting TriArcus reageerde supersnel op ons verzoek, al was daar het nodige voorwerk gedaan. Secretaris Libbe van Dijk verzond de aanvraag op 14 juni en kreeg al op 25 juni bericht dat TriArcus bereid was ons € 16.831 te schenken.

De multitouchtafel die in het gemeentehuis komt te staan

BELEIDSPLAN HKH 2020-2023

In juli dit jaar hebben we in het bestuur het beleidsplan van de Historische Kring Heemskerk voor de komende jaren vastgesteld. Daarin staat beschreven hoe de organisatie eruitziet, welke middelen ervoor zorgen dat we ons historisch werk kunnen doen en hoe we dat uit kunnen dragen. En wat de komende jaren extra aandacht vraagt. Blijkens artikel 2 van de statuten heeft de vereniging als doel, met betrekking tot de historie van Heemskerk:

- verrichten van onderzoek;
- verzamelen, ordenen en bewaren van voorwerpen, geschriften en dergelijke;
- stimuleren van de belangstelling voor en de studie van de geschiedenis van Heemskerk;
- in de bres springen voor historische waarden in Heemskerk die bedreigd worden.

In het beleidsplan 2015-2020 is daaraan toegevoegd:

- onder de aandacht van personen en instanties brengen van activiteiten van de HKH en van aanwezige materialen en kennis.

Het zijn doelen die goed passen bij de drie landelijk erkende kerntaken van een historische vereniging:

1. De activiteiten dragen bij aan de eigen identiteit van een stad of dorp en daarmee aan het welbevinden van de inwoners. Dat kunnen we de sociaalpsychologische betekenis van erfgoed noemen.
2. Het maakt plaatsen aantrekkelijk voor bezoek van vreemdelingen, toeristen. Dit is de toeristisch-economische waarde van erfgoed.
3. Het biedt mogelijkheden om onze hedendaagse band met het verleden steeds opnieuw vorm en inhoud te geven. De cognitief-historische functie.

Wat vraagt (extra) aandacht de komende jaren?

Onderzoek

Op diverse terreinen van onderzoek wordt door verschillende mensen veel werk verzet. Toch constateren we dat de capaciteit van geschiedschrijvers, de menskracht daarvoor binnen de vereniging aandacht verdient. De Historische Kring Heemskerk heeft nieuw bloed nodig, mensen die de verhalen uit de

Voorblad van het Beleidsplan 2020-2023 van de HKH.

geschiedenis van Heemskerk op willen halen en zichtbaar willen maken. En de verhalen van nu in beeld kunnen en willen brengen.

Bewaren, verzamelen, ordenen

Het gaat hier om bijhouden van het archief, waarin Jan de Ruyter zeer actief is. Om de collectie, die in het depot in de Gerrit van Assendelftstraat wordt geordend door Hans Gerritsma. En om de Beeldbanken op de website van de HKH. We onderzoeken of het mogelijk is het aantal beeldbanken uit te breiden.

Toerisme

De HKH speelt onder andere met de rondleidingen in Chateau Marquette en Slot Assumburg en de Kasteeltuin hierin een belangrijke rol. Van belang is hierin een goede relatie met de gemeente middels ('Heemskerk, Zee van tijd...') een centraal aanspreekpunt. Naar de mening van de Historische Kring Heemskerk gaat het daarbij in de kern om de afstemming van activiteiten en materialen met de gemeente. Ook zouden de verschillende toeristische folders van de gemeente op een centrale plek bereikbaar en beschikbaar moeten zijn, waaronder uitgaven van de HKH, zoals de wandelboekjes.

Op de bres voor bedreigd erfgoed

Samen met de Heemsstichting staat de HKH op de bres voor bedreigd erfgoed. De HKH heeft daarnaast richting gemeente een adviserende rol over nieuwe straatnamen. Ook is tijdens de bespreking van het beleidsplan de suggestie gedaan

om nog actiever de historische achtergrond van delen van Heemskerk te belichten, in de vorm van borden met foto en informatie. Dat gebeurt al deels (denk aan de centrumborden en de informatieborden bij het archeologisch monument Oud-Haerlem) maar zou op nader te bepalen plaatsen bevorderd kunnen worden. Dit heeft dan ook een relatie met het toerisme.

Publicaties

Heemskring en Nieuwsbrief zijn en blijven twee belangrijke publicaties voor de HKH en zijn leden. De maandelijkse bijdrage aan de Heemskerkse Courant wordt nu verzorgd door Simon de Wit, samen met Co Rol.

Waar mogelijk en nodig verschijnen er andere publicaties waarmee de historie wordt uitgedragen. En we noemen in dit verband ook de lezingen en films waarmee we naar buiten treden.

Regionale en lokale samenwerking

De HKH neemt deel aan het Regionaal Overleg voor Kennemerland van historische verenigingen en Museum Kennemerland. Zinvol ten behoeve van gezamenlijke activiteiten en onderlinge afstemming. De eigen zelfstandigheid blijft uitgangspunt, maar vormen van samenwerking kunnen positief uitwerken.

De Historische Kring Heemskerk hecht daarnaast lokaal veel waarde aan goede contacten met educatieve en culturele instellingen.

Organisatie

Interne en externe communicatie vraagt op diverse manieren aandacht. Goeie pr en communicatie is voor het gezicht van de HKH naar buiten toe van groot belang. Co Rol heeft als bestuurslid die taak van Aart Andeweg overgenomen. Intern is het van belang om op de hoogte te zijn van elkaars werkzaamheden.

Door de jaren heen wordt het actieve vrijwilligersbestand ouder. Zorg voor de komende jaren zal vooral inhouden: het op peil houden van de werkgroepen en het bestuur. Verjonging in ledenbestand en vrijwilligers vormt een centraal beleidspunt, terwijl archivering en digitalisering speciale vaardigheden van vrijwilligers vragen. Een goede invalshoek kan zijn om voor speciale activiteiten, thema's vrijwilligers te werven; dat kan dan ook van tijdelijke aard zijn, wat bij deze tijd past.

Wilt u uitgebreider de beleidsnotitie lezen, dan kunt u die vinden op de website van de HKH.

Henk Engel, voorzitter HKH

ZOMAAR WAT GETALLEN

Leden:

Aantal betalend per 1 januari 2016	2.058
Aantal betalend per 1 januari 2017	2.002
Aantal betalend per 1 januari 2018	1.965
Aantal betalend per 1 januari 2019	1.971

Bezoekers website:

In 2015	5.836
In 2016	6.244
In 2017	5.652
In 2018 (onvolledig geregistreerd)	PM
In 2019 t/m september	4.523

Beeldbank Foto's:

Foto's op 1 september 2016	6.450
Foto's op 10 april 2017	7.000
Foto's op 1 maart 2018	7.941
Foto's op 1 oktober 2019	9.178
Bezoekers in 2017	3.295
Bezoekers in 2018	4.958
Bezoekers in 2019 t/m september	3.712

Beeldbank Bibliotheek:

Boeken per 1 juli 2017	1.122
Boeken per 1 maart 2018	1.159
Boeken per 1 maart 2019	1.226
Boeken per 1 oktober 2019	1.241
Bezoekers in 2017	909
Bezoekers in 2018	1.267
Bezoekers in 2019 t/m september	752

Beeldbank Bidprentjes

gepubliceerd aantal 1 januari 2018	337
gepubliceerd aantal 1 maart 2019	2.646
gepubliceerd aantal 1 oktober 2019	4.701
Bezoekers 2017 (vanaf april)	205
Bezoekers 2018	557
Bezoekers in 2019 t/m september	364

Beeldbank Artikelen

gepubliceerd aantal 1 januari 2018	0
gepubliceerd aantal 1 januari 2019	339
gepubliceerd aantal 1 oktober 2019	343
Bezoekers 2018 (vanaf augustus)	168
Bezoekers in 2019 t/m september	790

Heemskerk, oktober 2019, Hes Niesten

EXPOSITIE 'HEEMSKERK EN ZIJN SCHOLEN' OP HERHALING

De prachtige tentoonstelling van onze werkgroep Exposities over het onderwijs in Heemskerk is onlangs te zien geweest in de hal van het gemeentehuis. Terecht, want deze unieke expositie was het zeker waard om nog eens onder de aandacht te worden gebracht. Begin april trok dit overzicht van de Heemskerkse scholen in het kader van

'Kom in de kas' al veel belangstelling bij kwekerij Sap.

Een foto die nog eens laat zien hoe mooi en zorgvuldig de tentoonstelling was vormgegeven.

MEER BEZOEKERS VOOR MONUMENTENDAGEN

Aan de Open Monumentendagen namen ook dit jaar (op 14 en 15 september) tien Heemskerkse monumenten deel. Het Regionaal Comité, met daarin ook HKH-vertegenwoordigers, had vooraf weer een schitterende brochure uitgebracht, geënt op het thema 'Plekken van plezier'. Deze brochure was niet alleen verkrijgbaar op de deelnemende monumenten, maar ook bij de gemeente, boekhandel Stumpel, de Patatoloog en De Stut. Het boekje vond gretig aftrek en droeg zeker bij aan een goede opkomst. Ook het weer werkte mee. Het aantal bezoekers (geschat) was met zo'n 1570 flink hoger dan voorgaande jaren. Ondanks de wat summiere berichtgeving in de pers viel vooral de belangstelling voor bijvoorbeeld de kwerkerswoning en de Dorpskerk erg mee. De beide kastelen, Chateau Marquette en Slot Assumburg, werden goed bezocht, mede dankzij de enthousiaste inzet van onze rondleiders. De bezoekers van Slot Assumburg konden voorafgaand of naderhand nog genieten van de Kasteeltuin. Omdat de Kennemer Bloemendagen dit jaar weer samenvielen met de Monumentendagen was de HKH met een stand vertegenwoordigd op het voorterrein van d'Evelaer. Ook daar konden we het belang van onze vereniging dus uitdragen.

Libbe van Dijk

STEEDS MEER BEELDBANKEN BIJ DE HKH

Elders in deze nieuwsbrief vindt u een lijstje met de aantallen objecten en bezoekers van de vier beeldbanken van onze vereniging. Het opzetten van de beeldbanken was destijds een initiatief van Loek van Roon. Hij meldde de HKH als een van de allereerste deelnemers aan bij het Genootschap Zijper Collectie en Beheer Systeem (ZCBS). Dat genootschap bestaat inmiddels uit zo'n honderd instellingen die samen meer dan 225 beeldbanken runnen. In het lijstje met de cijfers van onze beeldbanken komt de allereerste, de objectenbeeldbank, niet voor. Deze beeldbank, begonnen rond het jaar 2012, heeft op dit moment onze bijzondere aandacht.

Dat komt vooral door de verhuizing van ons onderkomen, vorig jaar. Ook waren we nog niet in de gelegenheid alle objecten, die weliswaar op foto beschikbaar waren, van de nodige beschrijvingen te voorzien. Bovendien noodzaakte de verhuizing ons om een aantal objecten uit de verzameling te verwijderen. In 2012 begonnen we ook met de tweede beeldbank, de bibliotheek. Op dit moment wordt die geheel onderhouden door Gerrit van de Klok. De meest omvangrijke beeldbank (die tevens de meeste bezoekers trekt) is de fotobeeldbank, opgestart in 2013. Hierin zijn inmiddels meer dan 9.000 foto's opgeslagen over de Heemskerkse historie. En daar komen nog steeds foto's bij die behalve door het publiek in grote aantallen worden aangeleverd door Hans Blomvliet. Op de fiets is hij dagelijks op zoek naar veranderingen in de gemeente. De selectie gebeurt door ondergetekende en regelmatig zijn Tinus Wentink, Nico Sinnige en Joop van Velsen bezig met de beschrijvingen van de nieuwe foto's. In 2017 viel het startschot voor de bidprentjesbeeldbank, geïnitieerd door de werkgroep Genealogie en nu beheerd door Jan Versluis. Nieuw ingebrachte bidprentjes worden behandeld en beschreven door Kees Baltus en Peter Welp. Inmiddels bevat deze beeldbank zo'n 4.700 items, variërend van originele bidprentjes tot rouwadvertenties en herinneringsplaatjes.

In 2018, tenslotte, werd de artikelenbeeldbank in gebruik genomen. Hierin zijn alle artikelen opgenomen en terug te lezen die namens de HKH werden gepubliceerd in de Heemskring of regionale dag- en weekbladen. Zeer veel (voorbereidend) werk werd verricht door Simon de Wit die tegenwoordig ook als opvolger van Aart Andeweg maandelijks publiceert in de Heemskerkse

Courant. De hierboven genoemde beeldbanken zijn eenvoudig te bereiken door in het menu van onze website te klikken op 'Beeldbanken' en vervolgens te kiezen uit de daaronder genoemde beeldbanken. Ook kan daar een handleiding worden opgevraagd voor het zoeken in de beeldbanken.

Twee nieuwe loten aan de stam

Op dit moment vindt onderzoek plaats naar de mogelijkheden om te komen tot een tweetal nieuwe beeldbanken. Een daarvan is bedoeld om 'getranscribeerde' (naar hedendaags Nederlands 'vertaalde') historische documenten op te nemen. Dat maakt het mogelijk het verleden van Heemskerk en de Heemskerkers beter te begrijpen. Het initiatief voor deze nieuwe beeldbank kwam van de werkgroep Oud Kadaster Heemskerk, waartoe onder anderen Gerard Castricum en Go Stavenuiter behoren.

Een tweede nieuwe beeldbank is in beraad bij de werkgroep Exposities. Vooral Jan Steggink, Jaap Schoen en ondergetekende denken na over een mogelijkheid om alle schoolfoto's van de recente 'Kom in de Kas'-expositie in een aparte beeldbank op te nemen. Ook de schoolfoto's die in de huidige fotobeeldbank zijn opgenomen kunnen daarheen worden overgebracht, zodat zoveel mogelijk Heemskerkse schoolhistorie-in-beeld op één plaats kan worden ingezien.

Hes Niesten

NIEUWE LEZINGEN IN VOORBEREIDING

De werkgroep Lezingen streeft ernaar om elke maand een lezing te organiseren. De eerste in de nieuwereeks is inmiddels op 30 oktober gehouden in het Cultuurhuis. Onderwerp was het Heemskerkse onderwijs sinds 1586. In de hal van het gemeen-

tehuis was in dezelfde periode de tentoonstelling over het onderwijs in Heemskerk te zien, ook van de HKH, maar dan van de werkgroep Exposities. De tweede lezing vindt plaats naar aanleiding van de tentoonstelling 'Manse Vrouwen', die nog tot 29 november in de hal van het gemeentehuis te zien is.

Over dat onderwerp wordt ook een lezing gehouden, maar bij het ter perse gaan van de Nieuwsbrief stond daarover nog niets vast. In de drukke maand december is er geen lezing. In het nieuwe jaar staan lezingen op de rol over onder andere het Oer-IJ, toerisme in Heemskerk, de Tweede Wereldoorlog en kastelen in Heemskerk. Houd u goed de berichten van de Historische Kring Heemskerk in de gaten. In de plaatselijke kranten, maar ook op onze website: www.historischekringheemskerk.nl

DE STAMBOMEN GROEIEN MAAR DOOR...

De werkgroep Genealogie werkt stug door aan het bijwerken van de persoonsgegevens.

Op dit moment zijn bijna 44.500 gegevens verwerkt in Aldfaer, het Nederlandstalige computerprogramma voor het vastleggen van stamboomgegevens. De Beeldbank bevat inmiddels meer dan 4700 bidprentjes en advertenties. Bidprentjes zijn nog altijd welkom. Ze worden gescand en kunnen dan door de eigenaar weer worden meegenomen. Ook komen nog regelmatig mensen bij ons langs die vragen hebben met betrekking tot hun stamboom. Verder zijn we nog doende met het indexeren van wat nodig is na de verhuizing. Goed om te weten: er is altijd iemand aanwezig tijdens de openingsuren van de HKH.

Henk Boot

LIDMAATSCHAPSKAART.

Ook dit jaar vindt u in deze najaarseditie van de Nieuwsbrief uw lidmaatschapskaart. Als u op de stippellijn de familienaam invult, en de kaart vervolgens uitknipt en bewaart, kunnen u en de uwen weer een jaarlang genieten van de voordelen die het lidmaatschap van de HKH u biedt. Op vertoon van de kaart hebt u namelijk vaak gratis toegang tot door de HKH georganiseerde activiteiten. In (zeldzame) andere gevallen krijgt u korting op de toegangsprijs.

Gezocht: handen erbij voor diverse werkgroepen

EXPOSITIES

De werkgroep Exposities zit dringend verlegen om uitbreiding. Wie zich aangetrokken voelt tot dit mooie onderdeel van onze vereniging, kan zich in verbinding stellen met Jaap Schoen, tel. 0251-241000. E-mail jpschoen@casema.nl Of kom anders een keer langs in het Historisch Huis, Anthonie Verherentstraat 5/2a. **Dat kan op maandagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur en op dinsdagavond van 19.00 tot 21.00 uur.**

BEELD EN GELUID

Ook de werkgroep Beeld en geluid, die van tijd tot tijd 'omkomt in het werk', kan wel wat uitbreiding gebruiken. Wie wil (mee)werken aan films over de recente geschiedenis van Heemskerk, of over wat zich heden ten dage afspeelt op het gebied van sloop en nieuwbouw, kan zich melden bij Jan Zweeris, tel. 0251-23291. E-mail jzweeris@hotmail.com

TOEVOEGINGEN

AAN DE BEELDBANK

Voor een gedegen overzicht van de wordingsgeschiedenis van onze beeldbanken vindt u elders in deze Nieuwsbrief een uitgebreid artikel van supervisor Hes Niesten. Daar leest u ook dat er nog twee beeldbanken bijkomen. Het werk aan deze omvangrijke klus wordt gedaan door een kleine groep mensen. Een te kleine groep mensen. Vooral voor de kennis van de techniek van de beeldbanken, het Zijper Collectie en Beheer Systeem (ZCBS), kan wel een nieuwe medewerker worden ingezet. Wie belangstelling heeft, en liefst ook een beetje kennis van programmeren, wordt door Niesten c.s. graag ingewijd in de wereld van de HKH-beeldbanken. Ook wie op een andere manier wil helpen bij het verder uitbreiden van de beeldbank is van harte welkom. Liefhebbers kunnen zich wenden tot Hes Niesten, tel. 06-15350571. E-mail hesisnz.hkh@casema.nl

REDACTIE HEEMSKRING

De redactie van ons veelgelezen en hooggeprezen magazine Heemskring bestaat uit drie personen: Ineke Broekhuizen, Marjo Hoogewerf en Margriet Veken-Hoogewerf. Zij doen hun werk met veel plezier, maar zouden het bijzonder op prijs stellen als een enthousiasteling zich zou melden ter versterking van het redactieteam.

Iemand die het net als zij ontzettend leuk vindt om zo'n blad met achtergrondverhalen over Heemskerk en de Heemskerkers samen te stellen.

Hoe gek het ook moge klinken: goed kunnen schrijven is niet dwingend noodzakelijk voor het redacteurschap. Veeleer gaat het om het bedenken van onderwerpen en daarna het zoeken van een of meer mensen die over die onderwerpen een goed verhaal kunnen schrijven.

Heemskring verschijnt twee keer per jaar en wordt steevast ten doop gehouden tijdens de voor- en najaarsvergadering van de HKH. Belangstelling?

Stuur een mail aan redactie@heemskring.nl

GEZOCHT: COMPUTERNERD(S) MET BELANGSTELLING VOOR OUD-HEEMSKERK

De HKH heeft sinds kort de beschikking over een multitouchtafel, die is geplaatst in het gemeentehuis, en een touchscreen wandscherm in ons eigen Historisch Huis. Natuurlijk gaan we zelf aan de slag met het programmeren van deze interactieve schermen, maar het zou mooi zijn als er zich een of meer mensen, misschien ook jongeren, zouden aandienen die niet alleen belangstelling hebben voor de computer, maar ook voor de geschiedenis van Heemskerk. Contactpersoon voor deze 'tak van sport' is Joke Kranendonk, tel. 0251-239018. E-mail jokekranendonk@hotmail.com

Co Rol

ORDE VAN SINT JACOB VIERDE RIDDERDAG IN MARQUETTE

In een aanvraag voor een rondleiding in Chateau Marquette werd mij gevraagd of ik iets kon vertellen over de Heemskerkers in de Orde van Sint Jacob in Holland. Ik had nog nooit van deze orde gehoord, dus ik ging op zoek. Na enig speurwerk kwam ik erachter dat de orde in 1279 is opgericht door graaf Floris de Vijfde. Op 25 juli van dat jaar werden in de Ridderzaal te Den Haag twaalf edelen tot ridder geslagen. De Ridderzaal behoorde tot het grafelijk paleis op het Binnenhof. Zoals bij de meeste ridderorden uit die tijd werd er de naam van een schutspatroon of beschermheilige aan verbonden. Over Sint Jacob wordt verteld dat hij als apostel van de Heer een krachtige verdediger van het geloof was. Het ontvangen van het ridderschap verleende groot aanzien en gaf verbondenheid aan met de graaf. Rond 1270 was op het Buitenhof in Den Haag een kerkje gebouwd, de Sint Jacobskerk. Deze (wellicht houten) kerk is naderhand diverse keren verbouwd. Graaf Floris verklaarde de parochie aan het eind van de dertiende eeuw zelfstandig. Ook deze koppeling van Floris met Sint Jacob berustte niet op toeval.

In de lijst van ridders in de Orde van Sint Jacob kwam ik onder anderen de namen tegen van Arnoult van Heemskerk, diens zonen Gerard en Hendrik van Heemskerk (bewoners van het Huis te Heemskerk, het latere Marquette), Gerard van Velsen, die baljuw was van Beverwijk en bewoner van Kasteel Oosterwijk, Jan van Rennese en Dadijn van Cruninghen, maar ook Gijsbrecht van Amstel en Herman van Woerden, die op afbeeldingen allemaal de schelpenketting dragen met de beeltenis van Sint Jacob. Zo waren de voornaamste edelen van Holland en Zeeland met elkaar verbonden onder gezag van de eerste grootmeester Floris V. Dat wat de oorsprong van de orde betreft. In de tweede helft van de twintigste eeuw zijn veel ridderordes (her)opgericht, vooral met als doel het verrichten van goede werken. De huidige leden van de Orde van Sint Jacob in Holland streven er bovendien naar zoveel mogelijk feiten aan het licht te brengen over de historie van de orde. Daarbij draait het vooral om het zorgvuldig bestuderen van de geschiedenis van de orde aan de hand van beschrijvingen van historische gebeurtenissen in archieven, boekwerken en afbeeldingen van ridders van de orde. Elk lid verplicht zich deze doelstelling na te komen en doet zijn best bronnen op te sporen.

Jaarlijks ontmoeten de leden elkaar op de Ridderdag om bij te praten over historische zaken en deze dag te vieren met investituur (plechtige inhuldiging van

nieuwe gezagsdragers) en eventueel promoties voor verdiensten. Dit jaar gebeurde dit dus in Chateau Marquette.

Het kapittel (bestuur) van de orde bestaat vandaag de dag uit een grootmeester, een grootcommandeur, een commandeur, een secretaris en een thesaurier. Verder kent de orde een secretaris-generaal, eredames, broeders en zusters. Ik vond in de historische gegevens ook nog dat Claes (Nicolaas) van Assendelft van kasteel Assumburg (1501) en Gerrit van Assendelft (1558) en Adriaan van der Mijle van Huis te Heemskerk (latere Marquette) begraven zijn in de Grote of Sint Jacobskerk in Den Haag. Ook vond ik in de gegevens van onze eigen Beerend Wietsma dat er bij de oude dorpskerk een gemetseld graf is, met aan het voeteneinde van de graftombe dezelfde kruisen als die welke de orde gebruikt, gemetseld met stenen uit de twaalfde eeuw. Na een geslaagde uiteenzetting over de tien kastelen van Heemskerk, waarin bovenstaande gegevens waren verwerkt, kreeg ik als dank een plaquette van de Souvereine Orde van Sint Jacob in Holland.

Piet van Zwieten

MARIASCHOOL 100 JAAR

Voor je het weet is het zo ver: in 2020 bestaat de Mariaschool honderd jaar. Natuurlijk willen wij van de redactie van de Heemskring hier aandacht aan besteden. Er is al veel geschreven over de geschiedenis, het gebouw en de leerkrachten, maar het lijkt ons een leuk idee om dit keer de leerlingen centraal te stellen. Heel veel Heemskerkse meisjes hebben de Mariaschool bezocht. Er moeten dus veel herinneringen zijn, goede of minder goede. En uiteraard... foto's! We doelen op de klassieke schoolfoto's met pen of leesboek. Hebt u die nog en heeft u er een leuk verhaaltje bij? We hopen uit alle periodes, dus vanaf 1920, verhalen en foto's te ontvangen. Van de beginperiode zullen er waarschijnlijk geen foto's zijn, maar wel herinneringen. Kent u nog hoogbejaarde mensen? We zouden graag met ze in contact willen komen. We verwachten veel reacties. Natuurlijk kunnen we die niet allemaal plaatsen, maar met uw medewerking kunnen we een mooie selectie maken. Stuur uw foto + verhaal + jaartal naar redactie@heemskring.nl. Wilt u meer informatie? Neem dan contact op met Margriet Veken 253348 of Marjo Hoogewerf 240190.

Redactie Heemskring

EVEN VOORSTELLEN: SIMON DE WIT

Wijlen Willem van Rixel heeft jaren geleden al eens geprobeerd mij enthousiast te maken voor een functie bij de Historische Kring. Ik antwoordde toen niet alleen dat ik het te druk had met mijn werk, maar ook dat ik me er wat te jong voor voelde. Al was ik al vanaf de oprichting lid van de Historische Kring Heemskerk. Jaren later liep ik tijdens een verenigingsavond binnen met een vraag. Ik kwam toen in contact met Hes Niesten, die mij enthousiast kreeg voor de artikelenbeeldbank. Samen hebben we daarna alle artikelen gedigitaliseerd en verwerkt in de beeldbank. Net toen dat werk wat aan het afnemen was, vroeg Hes mij of ik er iets voor voelde om als plaatsvervanger van Aart Andeweg maandelijks een stukje te schrijven voor de Heemskerkse Courant. Die vraag kwam voort uit de gedachte dat ik al jarenlang verklarende stukjes schrijf bij foto's op mijn eigen website (www.eengroetuiheemskerk.nl) en daarvoor veel weet van de lokale geschiedenis. Inmiddels zijn er zeven artikelen van mijn hand gepubliceerd in de Heemskerkse Courant. Hopelijk volgen er nog veel meer. De inspiratie vind ik dus grotendeels in mijn eigen website. Daar zijn legio onderwerpen te vinden die wat verder uitgediept kunnen worden. Het eerste artikel verscheen in maart. Ik vond het belangrijk om dat verhaal te wijden aan mijn vader. Hij was de enige Heemskerker die als gevolg van de legionellaramp op de Westfriese Flora is overleden en ik vond (en vind) dat deze gebeurtenis niet vergeten mag worden. Ik werk als bedrijfsvoerder bij de PWN. Dat houdt globaal in dat ik verantwoordelijk ben voor de waterstromen van het IJsselmeer naar de infiltratiegebieden in de duinen en van daaruit naar de pompstations en uiteindelijk naar de consument. Natuurlijk woon ik in Heemskerk, in de wijk Waterakkers, samen met mijn vrouw en drie kinderen. Volwassen kinderen inmiddels, maar nog wel thuiswonend. Mijn echtgenote is postbode in onze wijk. Bijna wekelijks fiets ik het dorp in de rondte op zoek naar gebeurtenissen zoals sloop, reconstructie en nieuwbouw. Ook zet ik mij in voor het behoud van de Stelling van Amsterdam, en dan met name voor de limiet- of grenspalen langs de Zuidermaatweg en de Communicatieweg. Deze vergeten monumentjes verdienen meer aandacht en die krijgen zij nu ook...

Simon de Wit

Simon graaft voor zijn artikelen in het weekblad graag in Heemskerks verleden.

DRUKTE IN HET HISTORISCH HUIS!

De vrijdagmiddagbijeenkomsten in ons Historisch Huis zijn steeds een groot succes. Vaak komen we, bijvoorbeeld tijdens voorstellingen van onze filmgroep, stoelen te kort. Ook nadat we al snel na de eerste bijeenkomsten een tiental klapstoelen hadden aangeschaft. In die gevallen moesten we de bureaustoelen van de leden van diverse werkgroepen bijschuiven. Die vrijdagmiddagen zijn dan ook gezellige samenkomsten van mensen die na het kijken en luisteren graag een praatje maken en herinneringen ophalen. Dat was 4 oktober jl. niet anders. Vooral Piet Diemeer maakte toen, na een tweetal films, de tongen los met vertellingen over zijn eigen jonge jaren.

Ook voor de dorpswandelingen met onze gids Piet van Zwieten, met als vertrekpunt het Historisch Huis, bestond weer veel belangstelling. Bijzonder was verder de bijeenkomst met leden van onze werkgroep genealogie. De aanwezigen kregen toen enig inzicht in het opzetten van een familiestamboom. Verrassend leerzaam was de denkbeeldige wandeling – aan de hand van foto's – die onze penningmeester Hes Niesten had uitgezet langs de grenzen van ons dorp.

Velen weten ons dus al te vinden in de oude Mariaschool, tegenover de Laurentiuskerk. Maar wie eens langs wil komen, hoeft zich bepaald niet te beperken tot de vrijdagmiddag. Maandagmiddag tussen twee en vier uur en dinsdagavond tussen zeven en negen uur bent u altijd welkom. Woensdagochtend is voor de leden van de diverse werkgroepen de vaste werkdag, maar ook dan mag u gerust eens binnenlopen.

Co Rol

**Openstelling Historisch Huis:
Maandag van 14.00 tot 16.00 uur
Dinsdag van 19.00 tot 21.00 uur
Eerste en derde vrijdag van de maand van
14.00 tot 16.00 uur**

MONUMENTENSTATUS VOOR DE PIET BLOMGEBOUWEN

Fraaie overzichtsfoto van de Blomgebouwen.

De zogenaamde Piet Blombouwen, waarin destijds de Gasservice was gevestigd, zijn door burgemeester en wethouders aangewezen als gemeentelijk monument. Dat betekent dat de Heemsstichting een prima resultaat heeft geboekt. Deze stichting, die nauwe banden heeft met de HKH *) was in september vorig jaar in het geweer gekomen tegen het gemeentelijke plan om de Blombouwen te slopen. Op de vrijgekomen plaats zou een appartementencomplex moeten verrijzen. De Heemsstichting is tegen dit gemeentelijke plan in het geweer gekomen en heeft steun gezocht bij de Erfgoedcommissie van Mooi Noord-Holland. Dat leidde tot een advies waarin op (kennelijk overtuigende) wijze werd betoogd dat de gebouwen van grote architectuurhistorische waarde zijn. Ook Abel Blom, de zoon van de architect, hield een deskundig pleidooi. De gemeente maakte onlangs bekend dat de gebouwen Winterkoning 4 en Merel 97-415 vooral zo bijzonder zijn omdat ze de enige kantoren zijn in het oeuvre van architect Blom, die vooral bekend werd met de kubuswoningen in Rotterdam. Met zijn apart ogende bouwsels was hij een unieke figuur in de Nederlandse architectuurwereld. Samen met Aldo van Eyck en Herman Hertzberger wordt hij gerekend tot de belangrijkste vertegenwoordigers van het Hollands structuralisme. Blom overleed in 1999 in Denemarken. De Heemsstichting, maar dit terzijde, wil ook het woongebouw de Heemsblom, op de hoek van de Hoflaan en ook een ontwerp van Piet Blom, tot gemeentelijk monument laten aanwijzen. Drie Blombouwen in ons dorp! Toeristische trekpleister van jewelste.

*) Het bestuur van de Heemsstichting bestaat geheel uit leden van de HKH. Twee zijn door het HKH-bestuur aangewezen, de anderen zijn gevraagd en benoemd op grond van een bepaalde deskundigheid.

HKH WERKT GRAAG SAMEN MET MUSEUM KENNEMERLAND

In vorige Nieuws-brieven hebben we wat uitgebreider stilgestaan bij de diverse externe contacten. Daarom beperken we ons hier tot Museum Kennemerland. Als HKH blijven we actief betrokken bij de invulling van een aantal tentoonstellingen in Museum Kennemerland. Zoals bij de voorbereiding van 'Feesten' en 'Manse vrouwen'. De laatste tentoonstelling is deze maand te zien in het gemeentehuis van Heemskerk, als tegemoetkoming voor de bijdrage die de gemeente aan de realisatie van de expositie heeft geleverd. Op dit moment loopt in het museum de tentoonstelling over de pedagogische academie in Beverwijk: De Burcht - De Vulkaan - De Oase. De ontwikkeling daarvan hebben we op iets meer afstand gevolgd. Maar vanuit de HKH laten we ons graag betrekken bij het museum, waarbij we wel de definitieve vormgeving overlaten aan het museum. En dat werkt goed. Plaatselijk is er natuurlijk de samenwerking met de scholen (denk bijvoorbeeld aan 4 mei), met de Bibliotheek en het Cultuurhuis. Met de andere bewoners van de Mariaschool hebben we in juli open huis gehouden en dat willen we in 2020 bij het 100-jarig bestaan van de Mariaschool herhalen. Met Omroep Heemskerk zullen we verder ook contact hebben om te bezien wat er vanuit de HKH bijgedragen kan worden aan hun uitzendingen. Dit ook naar aanleiding van een vraag daarnaar vanuit de Omroep Heemskerk. En waar mogelijk staan we met een kraam op markten of bij gemeentelijke activiteiten.

Henk Engel

TOON VESSIES LEGT FAMILIEGESCHIEDENIS VAST

Toon Vessies verraste het bestuur dinsdag 8 oktober met een exemplaar van het boek

dat hij in de loop van een groot aantal jaren

schreef over de geschiedenis van zijn familie. Het is een juweel van een werkstuk geworden, met een indrukwekkend aantal gegevens en een dito aantal foto's. Het geheel is prachtig vormgegeven door Arie van Dongen. Voor de tekst kreeg Toon de hulp van Heemskring-redactrice Ineke Broekhuizen. Wie belangstelling heeft voor het boek kan zich wenden tot de auteur. E-mail acvessies@gmail.com

DERDE DRUK 'HEEMSKERKERS TUSSEN GOED EN FOUT'

De HKH-uitgave 'Heemskerkers tussen goed en fout' trekt veel belangstelling. Onlangs verscheen de derde, gewijzigde druk. Auteur Jan de Roos heeft daarin ook het verhaal over de 'foute' domineesdochter Anna IJzerman opgenomen, waarvan een korte versie verscheen in Heemskring 61. Bij de herverschijsing van het boek besteedden diverse kranten ruim aandacht aan het verhaal over Joop Brood, de echtgenoot van de Heemskerkse bakkersdochter Bep Schipper. Brood werd in Heemskerk gezien als een landverrader omdat hij tijdens de oorlog in het dorp rondliep in het uniform van de Landstorm-SS. In werkelijkheid was hij een verzetsman, die op de Veluwe zeer verdienstelijk illegaal werk deed. Onder andere ontmantelde hij 's nachts springladingen terwijl de Duitsers zich op schootsafstand bevonden. Joop Brood wist dat hij in Heemskerk een slecht imago had, maar had geen zin zich te verantwoorden tegenover mensen die 'met de armen over elkaar hun zwarthandeltje plegen en zondags met een vroom smoelwerk in de kerk zitten.' Hij schreef dat tijdens de oorlog in een brief aan zijn zwager Henk Schipper. De kinderen van Joop Brood wisten vrijwel niets over het verzetswerk van hun vader. De oudste dochter Elly Janssen-Brood, in 1942 in Heemskerk geboren, schreef aan Jan de Roos: 'Blij, trots en zo fijn om nu wat meer te weten over deze periode in zijn leven.' In de nieuwe druk is een foto van de familie Brood opgenomen. Daarop staat ook de kleine Herman Brood, later bekend geworden als rockster en kunstenaar. Hij werd in 1946 in Zwolle geboren, een jaar nadat zijn ouders daar waren gaan wonen. In het Herman Brood Museum & Experience in Zwolle ligt de trouwbijbel van Joop en Bep Brood, in 1941 gesigneerd door ds. Joh. IJzerman, de vader van Anna.

De nieuwe druk van Heemskerkers tussen goed en fout. Over NSB'ers, Duitsgezinden en stil verzet, telt 366 pagina's en is verkrijgbaar via www.boekenbestellen.nl, trefwoord Heemskerk. Het boek kost € 29,50. ISBN 978-90-73880-10-8.

Op 14 juni werden de 'tractorbankjes' bij de Mariaschool in gebruik genomen. Het is een van de vele bankjes die uiteindelijk deel zullen uitmaken van de Heemskerkse 'Bankjesparade'. De bankjes zijn ontworpen door de kunstenaar Erik Sok. De kleuren rood, geel en groen van de zitjes verwijzen naar het groeiproces van planten, waarbij groen staat voor ontspruiten, geel voor ontkiemen en rood voor de bloei. Een leuk initiatief in Heemskerk. Ik mocht namens de HKH wat zeggen bij de ingebruikname. En dat werd dit gedicht.

Tractorbanken

*Zitten is als mijmeren,
het denken over toen.
Denken over nu en straks
en wat we dan gaan doen.*

*Zitten geeft je ruimte,
de ruimte van het zicht;
het kijken naar de overkant
en weten wat daar ligt.....*

*... een plek rijk aan historie:
een school, een kerk met haar mis.
Nonnen, priesters, meisjes, jongens
schreven hier geschiedenis.*

*Ach Heemskerk met je landerijen,
het noeste werken op het land.
Zie de tractors daar eens rijden
aan de Heemskerks' duinenrand.*

*Zo wordt hier historie neergezet
van die nijvere landbouwgrond.
Krijgt het dorp 'mijmerruimte'
met 't tractorbankje dat hier komt.*

*Neem dus plaats op deze bank.
Want hierop, moet u weten,
heeft door de jaren heen,
al menig landbouwer gezeten.*
Henk Engel

AGENDA

20 november

Najaarsledenvergadering HKH (woensdag 20.00 uur in de Jansheeren)

Tot en met 28 november

Tentoonstelling 'Manse Vrouwen' in het gemeentehuis

10 december

Bestuursvergadering

14 december

Kerstmarkt in het centrum van Heemskerk

7 januari

Bestuursvergadering

.. januari

Lezing over het Oer-IJ

11 februari

Bestuursvergadering

.. februari

Lezing over Toerisme in Heemskerk

10 maart

Bestuursvergadering

14 april

Bestuursvergadering

22 april

Voorjaarsledenvergadering (woensdag 20.00 uur in de Jansheeren)

N.B. Iedere eerste en derde vrijdagmiddag van de maand is er in het Historisch Huis 'iets' te doen. Van 14.00 tot 16.00 uur. Een film, een lezing, een quiz, noem maar op. Alleen **niet** tijdens de schoolvakanties.

PIET TERMES SCHENKT HKH BOEK

Het bestuur van de Historische Kring Heemskerk kreeg tijdens de laatste vergadering voor de vakantie een bijzonder geschenk. HKH-lid Piet Termes overhandigde voorzitter Henk Engel een exemplaar van het boek 'Noord-Holland en de Eerste Wereldoorlog'. Hij deed dat na een korte inleiding, waarin hij vertelde dat het boek onder meer zijn verhaal bevat dat al in april 2016 verscheen in de Heemskring. Termes schreef daarin over de jonge Engelse zeeman Duncan Stubbs, die omkwam bij het vernietigen van drie Britse kruisers door Duitse onderzeeërs. Dat gebeurde in september 1914, vlak na het begin van de Grote Oorlog, dicht bij de Noord-Hollandse kust. De nog maar 15 jaar oude Stubbs was een van de bijna 1500 opvarenden die bij dit gebeuren om het leven kwamen. In november 1914 spoelde op het Heemskerkse strand een in staat van ontbinding verkerend lijk aan. Hoewel niet voor honderd procent vaststaat dat het zijn overblijfselen waren, mag op grond van een aantal feiten worden aangenomen dat het ging om het stoffelijk overschot van Stubbs. Waarschijnlijk zijn de menselijke resten 'ergens' in het duingebied begraven. Waar? Niemand die het weet... Ook Piet Termes niet. Aan zijn speurtocht in veel archieven en contacten met nabestaanden van Stubbs heeft hij wél een indrukwekkend verhaal overgehouden.

'Noord-Holland en de Eerste Wereldoorlog', samengesteld door Henk van der Linden, is een uitgave van Aspekt (ISBN 9789463383509). Het 448 pagina's tellende boek is in de boekhandel te koop (of te bestellen) en kost € 24,95

Colofon

BESTUUR HISTORISCHE KRING HEEMSKERK:

Voorzitter: Henk Engel, 0251-243155, voorzitter@historischekringheemskerk.nl, **Secretaris:** Libbe van Dijk, 0251-244005, secretaris@historischekringheemskerk.nl,

Penningmeester: Hes Niesten, 0251-237283, penningmeester@historischekringheemskerk.nl

Leden:

- Joke Kranendonk, 0251-239018
- Jan Zweeris, 0251-232914
- Piet van Zwieten, 0251-235827
- Co Rol, 0251-836666

Nieuwsbrief HKH is een uitgave van de Historische Kring Heemskerk; ISSN 1383-9721 © 2019 Historische Kring Heemskerk. Oplage: 2100 exemplaren.

Druk: VHP, Heemskerk. **Vormgeving:** Ankie de Feijter **Bezorging:** Rob Groen, Hondstong 38, 1964 LH Heemskerk, tel. 0251-235696 **E-mail:** ledenadministratie@historischekringheemskerk.nl